

Genderbewust (STEM-)onderwijs

Vier pijlers voor genderbewust (STEM-)onderwijs.

Een kijkwijzer voor genderbewust (STEM-)onderwijs

Deze kijkwijzer kan leerkrachten en begeleiders van (STEM-)activiteiten ondersteunen bij het ontwerpen en uitvoeren van genderbewuste activiteiten.

Op basis van literatuur en in samenwerking met leerkrachten, studenten en workshopbegeleiders stellen we vier grote pijlers op die we concretiseren in eenvoudige acties die je meteen kan toepassen.

Neen

Ja

Je screent je (STEM-)activiteiten door de vragen in deze kijkwijzer te beantwoorden. Duid hiervoor telkens aan in hoeverre je bepaalde zaken al toepast of nog niet, zoals je hiernaast ziet. Deze pijlers en concretere acties willen je aanzetten om genderbewust aan de slag te (blijven) gaan. Veel succes!

Grondhouding

Neen

Ja

Ben je je bewust van de impliciete denkbeelden en heersende vooroordelen omtrent m/v/x in de samenleving?

Bijvoorbeeld: 'jongens zijn beter in wiskunde dan meisjes.'

Ben je je bewust van je eigen denkbeelden en vooroordelen omtrent m/v/x?

Bijvoorbeeld: 'tegen meisjes moet ik op een meer gevoelige manier feedback geven.'

Beeldvorming

Neen

Ja

Komen er evenveel mannen als vrouwen (van kleur) aan bod in het leermateriaal?

Hebben de afgebeelde vrouwen een actieve rol?

Loodgietsers Burçu wordt afgebeeld terwijl ze de kraan repareert.

Is er aandacht voor de (historische) bijdrage van wetenschapsters en technieksters (v)?

Zoals Edith Clarke, Grace Hopper, Hedy Lamarr, Katherine Johnson, Annie Easley.

Komen de kinderen in contact met een vrouwelijke begeleidster, wetenschapster of techniekster (van kleur)?

Maak je gebruik van neutraal gekleurd materiaal?

Bijvoorbeeld geen roze of paarse hamers voor meisjes.

Begeleiding en interactie

Neen

Ja

Gebruik je de paarvorm voor beroepen?

Bijvoorbeeld telkens 'wetenschapsters en wetenschappers'

Gebruik je actieve taal?

Bijvoorbeeld 'we gaan aan wetenschap doen' in plaats van 'we zijn wetenschappers'

Gebruik je groeigerichte feedback?

Bijvoorbeeld: 'Ik bewonder je doorzettingsvermogen, ook al lukt het niet meteen. Zijn er nog andere manieren?'

Spreek je leerlingen aan op genderstereotiepe uitspraken?

Bijvoorbeeld: 'Waarom zeg je dat meisjes dit minder goed kunnen?'

Beperk je rolbevestigende taken?

Laat bijvoorbeeld niet telkens de jongens de banken verzetten en de meisjes opruimen.

Bewaak je actief beurten van leerlingen?

Bewaak je dat niet één leerling domineert in de activiteit of les? Wacht je lang genoeg na het stellen van een vraag?

Stel je aan alle leerlingen dezelfde (soort) vragen?

Stel je evenveel open vragen (bijvoorbeeld: 'hoe kunnen we dit aanpakken?') aan alle leerlingen?

Werkvormen

Neen

Ja

Zorg je voor samenwerking in de opdracht?

Verdeel je groepen op basis van andere kenmerken dan geslacht?

Bijvoorbeeld niet telkens 'de jongens tegen de meisjes'

Plaats je de activiteit in een bredere context zodat de relevantie duidelijk is?

Bijvoorbeeld door te vertrekken van een probleem of reële vraag: "We hebben nog enkele kisten nodig voor de klas."

Verduidelijk je de sociale, menselijke relevantie van STEM bij je activiteiten?

Bijvoorbeeld: 'deze robots zullen in de toekomst ouderen gezelschap kunnen bieden' of 'drones worden ook ingezet om de oceaan te reinigen'.

Geef je voldoende ruimte om experimenterend en probleemoplossend aan de slag te gaan?

De leerlingen moeten niet voor elke activiteit een stappenplan volgen.

Laat je de leerlingen eens vanuit eigen inbreng een onderzoek ontwerpen en uitvoeren?

Deze kijkwijzer kwam tot stand in samenwerking met

Meer interesse of informatie?

eva.dierickx@ap.be

kato.luyckx@ap.be